

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.729/2013/6. szám

A Debreceni Ítéltábla a Bólyai János és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Szikinger István ügyvéd, (címe) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek - a Tamás és Gyüre Ügyvédi Iroda (címe, ügyintéző: Dr. Tamás Ildikó ügyvéd) által képviselt alperes neve (címe) alperes ellen személyiségi jog megsértése miatt indított perében a Miskolci Törvényszék 10.P.20.745/2013/10. számú ítélete ellen az alperes részéről 11. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti; fellebbezett részét megváltoztatja, és a keresetet elutasítja.

Mellőzi az alperes elsőfokú eljárási illetékben marasztalását. A felperes által fizetendő elsőfokú eljárási illeték összegét 120 000 (Egyszázhuszezer) forintra felemeli. Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperes részére 150 000 (Egyszázötvenezer) forint összegű együttes első- és másodfokú perköltséget, és az államnak - külön felhívásra - 48 000 (Negyvennyolcezer) forint másodfokú eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A felperes 2009. évtől az Európai Parlamentben, 2010. évtől a Magyar Országgyűlésben képvisellel rendelkező **X** párt vezető politikusa volt. 2012 nyarán valamennyi tisztségéről lemondott, és a pártból kilépett.

2012 májusában a felperes és a párttal szimpatizáló **A. Z.** között megbeszélésre került sor, amelyről hangfelvétel is készült. A hangfelvétel tanúsága szerint **A. Z.** közölte a felperessel, hogy családfakutatók alapján a felperes minden valószínűség szerint zsidó származású, amelyre a felperes kifejtette, hogy erről tudomással nem rendelkezett. A megbeszélés végén a felperes úgy nyilatkozott, hogy „Örülök, hogy letisztáztuk ezt a helyzetet, én meg fogom tőled kérdezni, nyilvánvalóan hogy miben tudok segíteni”. Ezután **A. Z.** kijelentette, hogy „Ó, már elment az a hajó”, amelyet követően a felperes úgy folytatta előadását, hogy „Szerintem nem ment el, mert nem hiszem, hogy nem lenne szükségetek adott esetben pénzre, pályázatra, újságcikkre.” **A. Z.** „nyilván” közbevetése után a felperes úgy folytatta, hogy „Nyilván valamilyen módon ebben a nehéz helyzetben pénzt juttatok nektek. Úgy juthattok pénzhez teljesen legális módon, felvettem már ezeket, akkor nem kellett, hogy

az európai parlamenti képviselőknek van egy kerete, ha ezt nem költöm el, akkor odaadják az országoknak, f.....knak vagy valami. Nekem ebben a keretben ha jól tudom még van egy fix összeg, nem tudom pontosan, hogy mennyi, bejelentenelek főállásba, és a járulékokat is fizetném ebből a pénzből."

A felperes az **A. Z.**-nal folytatott megbeszélésről 2012 júliusában több párttársa - köztük az alperes - részére beszámolt.

2012. napján a **Y** című folyóiratban „Ha elszakad a cérna....” címmel az alperessel készített riport jelent meg. Arra a kérdésre, hogy *a pártból távozó tagok kiábrándultságánál az volt-e a döntő, hogy a felperes mindvégig tudatában volt a származásának, csak pragmatikus megfontolásokból elhallgatta ezeket, vagy pedig az zavarta őket, hogy amikor megzsarolták őt, nem bízott annyira a saját szűkebb és tágabb közösségében, hogy őszintén kiálljon eléjük* - az alperes azt közölte, hogy „Nyilván sokat nyomott a latban, hogy a zsarolóknak uniós pénzeket ígért cserébe a hallgatásukért, de az elsődleges az volt, hogy mindenkin átgázolva faltörő kosként próbálta keresztülvinni mindenén és mindenkin az akarát.... Lemondásra csak az után szólították fel, hogy kiderült: pénzért akarta megvásárolni zsarolóinak hallgatását."

A felperes keresetében kérte annak a megállapítását, hogy az alperes a **Y** című hetilap 2012. számában a „Ha elszakad a cérna” című riportban azon kijelentésével, mely szerint „....a zsarolóknak uniós pénzeket ígért cserébe a hallgatásukért....Lemondásra csak az után szólították fel, hogy kiderült: pénzért akarta megvásárolni zsarolóinak hallgatását” - megsértette a becsülethez fűződő személyiségi jogát. Kérte az alperes elégtétel adására kötelezését akként, hogy az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül a **Y** című hetilapban tegye közzé a következő nyilatkozatot: „A **Y** című hetilapban 2012. megjelent „Ha elszakad a cérna” című riportban megsértettem felperes neve becsületét, ezért felperes neve-től bocsánatot kérek”. Kérte nem vagyoni kártérítés címén az alperes marasztalását 2 000 000 Ft és a keresetlevél beadásától kezdődő időponttól a kifizetés napjáig járó törvényes késedelmi kamatai megfizetésére. Az alperessel szemben perköltség igényt is előterjesztett. Előadta, hogy az **A. Z.**-nal folytatott megbeszélés során részéről nem hangzott el olyan nyilatkozat, mely szerint zsidó származásával kapcsolatos adatok visszatartásáért pénzt vagy bármilyen előnyt ajánlott volna fel, ezért az alperes által az interjúban közölt sérelmezett kijelentések a becsületét sértik, amelyet mint közszereplő sem köteles túrni.

Az alperes a kereset elutasítását, a felperes perköltségében marasztalását kérte azzal, hogy a valóságnak megfelelő kijelentéseket tette, ezért a felperes személyhez fűződő jogai nem sérültek.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás lefolytatását követően 10. sorszám alatt meghozott ítéletével megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes becsülethez fűződő jogát a **Y** című hetilap 2012. számában „Ha elszakad a cérna” című riportban az alábbi kijelentésekkel: „....a zsarolóknak uniós pénzeket ígért cserébe a hallgatásukért....Lemondásra csak az után szólították fel, hogy kiderült: pénzért akarta megvásárolni zsarolóinak hallgatását”. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül a **Y** című

hetilapban az alábbi nyilatkozattal adjon elégtételt: „A **Y** című hetilapban 2012. megjelent „Ha elszakad a cérna” című riportban megsértettem felperes neve becsületét, ezért felperes neve-től bocsánatot kérek.” A felperest 84 000 Ft, az alperest 36 000 Ft állam által előlegezett első fokú illeték megfizetésére kötelezte, valamint úgy rendelkezett, hogy a peres felek a perben felmerült költségeiket maguk kötelesek viselni. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

Az első fokú ítélet indokolása szerint a felperesnek a perben azt a tényt kellett bizonyítania, hogy az alperes által a **Y** című újságban tett és a kereset tárgyát képező nyilatkozatok a felperes személyiségi jogait, becsületét sértették, ennek igazolását követően pedig az alperesnek kellett azt a tényt bizonyítani, hogy a közölt tényállítások megfeleltek a valóságnak, közlésükkel személyiségi jogsértés nem történt, véleménynyilvánítás esetén pedig azt volt köteles az alperes bizonyítani, hogy a bíralat megengedett volt, és nem sértette a szabad véleménynyilvánítás kereteit. Az elsőfokú bíróság úgy találta, hogy a sérelmezett kijelentés vonatkozásában a lefolytatott bizonyítási eljárás alátámasztotta azt, hogy a felperes és **A. Z.** közötti megbeszélésen a pénz juttatására vonatkozó ígéret elhangzott. A sérelmezett kijelentésnek azonban az a része, amely a zsarolókra és a hallgatásért cserébe történő fizetési ígéretre vonatkozó állításokat tartalmazta, megalapozatlan. A „zsarol” szó jelentése, hogy valakit erőszakkal, fenyegetéssel (anyagi) áldozat hozatalára (különösen pénz átadására, vagy valaminek a megtételére illetve eltűrésére) kényszerítenek. A perben az alperes a zsarolás tényét bizonyítani nem tudta, nem állapítható meg a csatolt hangfelvételből, valamint a perben tanúként meghallgatott **B. G.** és **Sz. J.** vallomásaiból sem az a tény, hogy a felperes a pénzt azért ajánlotta fel, mert az alperes kijelentése szerint bárki a felperesre vonatkozó adatokra való utalással fenyegette vagy kényszerítette volna. Nem nyert bizonyítást az a tény, hogy a pénz átadására irányuló felperesi szándék a származásának elhallgatását jelentette volna. Mindezek alapján a felperesre vonatkozó, a kereset tárgyát képező kijelentések valóságtartalma csak részben volt megállapítható. A kijelentések valótlanságuk folytán alkalmasak voltak arra, hogy a felperes társadalmi elismertsége kedvezőtlenül megváltozzék, ezáltal a becsülethez fűződő személyiségi joga sérült. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a Ptk. 84. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján megállapította a jogsértés megtörténtét, a kereseti kérelemmel egyezően a Ptk. 84. §-a (1) bekezdésének c) pontja szerint pedig az alperest elégtétel adására kötelezte. A felperes a perben nem tudta bizonyítani, hogy a személyiségi jogsértéssel összefüggésben olyan hátrány érte, amelynek csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez nem vagyoni kártérítés megítélése indokolt, ezért a nem vagyoni kártérítés iránti keresetet elutasította. A Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján a pernyertesség-pervesztesség arányában határozta meg a feleket terhelő illeték összegét, továbbá rendelkezett akként, hogy a perben felmerült költségeiket a peres felek maguk viselik.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben kérte az első fokú ítélet megváltoztatását, a kereset teljes elutasítását, a felperesnek első- és másodfokú perköltségében marasztalását. A fellebbezésben előadta, hogy az elsőfokú bíróság tévesen határozta meg a kereset tárgyát képező kijelentéseket tényállításoknak, ezzel szemben az ismert eseményekből az alperes azt a véleményét alakította ki és közölte, hogy a semmiért nem ígért volna a felperes uniós pénzt annak az embernek, aki szembesítette a

származásának a közvélemény előtt addig nem ismert részleteivel. A véleménynyilvánítással pedig a felperes személyiségi jogait nem sértette.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az első fokú ítéletnek helyes indokai alapján történő helybenhagyását kérte.

Az ítéletábra az első fokú ítéletnek a keresetet részben elutasító rendelkezéseit - fellebbezés hiányában - a Pp. 253. §-ának (3) bekezdése alapján nem érintette, a fellebbezést pedig a következők szerint alaposnak találta:

Az elsőfokú bíróság a Pp. 3. §-ának (3) bekezdése szerint a jogszabályoknak megfelelően tájékoztatta a peres feleket a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről és a bizonyítás elmulasztásának a jogkövetkezményeiről, a bizonyítási indítványok előterjesztésére megfelelő határidőt engedélyezett, a kérelem és ellenkérelem keretei között a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a tényállást helyesen állapította meg, az abból levont jogi következtetéseivel azonban az ítéletábra nem értett egyet.

Az elsőfokú bíróság az 5. sorszámú jegyzőkönyvben részben pontatlanul rögzítette a hangfelvétel tartalmát, amelyet az ítéletábra a Fővárosi Törvényszék a perben csatolt 35.P.20.095/2013/9. számú ítéletének indokolása és a rendelkezésre álló felvétel hanganyaga alapul vételével korrigált.

Helytállóan tette vizsgálat tárgyává az elsőfokú bíróság, hogy a sérelmezett közlések véleménynek vagy tényállításnak minősülnek-e.

A tény a való világ része, annak valamely objektív - az emberi tudattól független - mozzanata, a múltban létezett vagy a jelenben létező, érzékelhető jelenség, állapot, esemény, történés vagy cselekvés. A vélemény ezzel szemben szubjektív kategória, valamely tényre vonatkozó állásfoglalás, értékítélet, következtetés. Vítás esetben a tényállítás és a véleménynyilvánítás elhatárolása az úgynevezett bizonyíthatósági teszt alapján történhet, amely szerint az a közlés, amelynek valósága vagy valótlansága bizonyítható, tényállítás; amelynek valóságtartalma nem bizonyítható, vélemény.

A valótlan tartalmú, a való tényeket hamis színben feltüntető tényállítás elsődlegesen a Ptk. 78. §-ának (1) bekezdése szerint a jóhírnévhez, míg a megengedett jogszabályi kereteket meghaladó véleménynyilvánítás a Ptk. 76.§-a szerint a becsülethez fűződő személyiségi jogot sértheti.

Annak a meghatározása során, hogy a sérelmezett kijelentések tényállításnak vagy véleménynyilvánításnak minősülnek, a Legfelsőbb Bíróságnak a sajtó-helyreigazítási perekre megfogalmazott, de ebben a részében az általános személyiségvédelmi perekre is alkalmazandó PK 12. számú kollégiumi állásfoglalása szerint a közléseket a maguk egészében kell vizsgálni, a kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valóságos tartalmuk szerint kell figyelembe venni.

A személyiségi jogot sértő közlés miatt a jogkövetkezmények alkalmazását az érintett, tehát az a személy kérheti, akire a közlemény nevének megjelölésével vagy egyéb módon utal, vagy akinek a személye a közlemény tartalmából felismerhető.

A „zsarolók” kitétel nem a felperes személyére, hanem arra vonatkozott, aki részére a riport szerint a felperes pénzt ajánlott fel. A zsarolás minősítésnek az esetlegesen a személyhez fűződő jogot sértő kitétele miatt nem a felperes, hanem az ezzel jelzett érintett személy léphetne fel. A sérelmezett közlésnek a felperesre vonatkozó része az, hogy uniós pénzt ajánlott fel *azért*, hogy a származásáról szóló adatok nyilvánosságra ne kerüljenek.

A jogvita elbírálásának fontos kiindulópontja, amelyet az elsőfokú bíróság is megállapított, hogy nem vitatottan közte és **A. Z.** között lefolytatott megbeszélésén a felperes pénz juttatására vonatkozó ígéretet tett. Kétségtelenül a felvételen a felperes részéről nem hangzott el olyan kifejezett kijelentés, hogy a pénz juttatásának ígéretét a származásának elhallgatása végett teszi, és ilyen határozott közlésről a perben meghallgatott tanúk sem számoltak be, azonban az alapvető logikai gondolatmenet alapján a kijelentései feltételezett szándékairól lehetett ilyen *véleményt* megfogalmazni.

A riportban az alperes arra a kérdésre adott választ, amely a **X** pártból egyes tagok távozásának a feltételezhető okaira irányult. Ennek során fejtette ki a felperes tevékenységével kapcsolatos kritikáját, amelyben többek között azon valós tényből, hogy a felperes annak a személynek, aki a származásával kapcsolatban rendelkezésére álló adatok nyilvánosságra hozatalának a szándékáról tájékoztatta, olyan következtetést vont le, amely szerint abból a célból ajánlott fel pénzt, hogy utóbbi ezeket az adatokat a nyilvánossággal ne közölje. A megbeszélés valamennyi fordulatainak az elemzése alapján - mivel **A. Z.** először közölte, hogy kutatásai alapján a felperes zsidó származású, és ezt követően kifejezetten erre a helyzetre reagálva beszélt a felperes uniós pénzek esetleges juttatásáról - az alperes alappal juthatott a fenti következtetésre, a valós tényekből alakította ki a pénz felajánlásának a céljára vonatkozó véleményét, a közlemény a tényeket nem önkényesen, a logikai szabályokkal ellentétesen rendszerezte, ebből következően a felperesnek sem a becsülethez, sem a jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát nem sértette.

A következetes bírói gyakorlat szerint pedig a közszereplőkről alkotott kedvezőtlen véleménynyilvánítás, értékítélet önmagában akkor sem alapoz meg személyiségvédelmet, ha túlzó vagy felfokozott érzelmeket tükröz. A közéletben részt vevő személyeknek ugyanis számolniuk kell azzal, hogy politikai ellenfeleik tevékenységüket, azok indokait kritikával illetik, és erről a közvéleményt tájékoztatják, ezért a személyüket kedvezőtlen színben feltűntető és tevékenységüket negatív módon értékelő vélemény is el kell tűnniük (BH 2004.104.).

A sérelmezett közlés egésze szempontjából pedig szükségtelen annak a vizsgálata, hogy felszólították-e illetve mikor szólították fel lemondásra a felperest, mivel az állított jogsértéssel összefüggésben lényegtelen kijelentés; a közlés jelentősége abban állt, hogy mi volt a felperes pártból távozásának, pártbeli tisztsegei elvesztésének az oka.

Mindezek alapján az ítéltábla az első fokú ítéletet a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és a keresetet teljes egészében elutasította.

Az ítélet megváltoztatása következtében a felperes az elsőfokú eljárásban teljes egészében peresztesnek minősül, ezért az ítéltábla mellőzte az első fokú ítéletnek az alperest az állam javára előlegezett eljárási illetékben marasztaló, valamint a peres felek felmerült költségeinek saját maguk általi viselésére vonatkozó rendelkezéseket, és a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján a felperest kötelezte a helytállóan 2 000 000 Ft-ban meghatározott pertárgyérték alapján az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 42. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerinti 120 000 Ft elsőfokú eljárási illeték, valamint a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja és (6) bekezdése szerint a pertárgy értékére és az indokolt jogi képviselői munkára tekintettel 100 000 Ft összegben meghatározott elsőfokú ügyvédi munkadíj viselésére.

Az alperes fellebbezése eredményes volt, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján a felperes köteles az Itv. 46. §-ának (1) bekezdése szerinti 48 000 Ft másodfokú eljárási illeték, valamint a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja, (5) és (6) bekezdései szerinti, a fellebbezett értékre és a másodfokú eljárásban indokolt jogi képviselői munkára tekintettel 50 000 Ft összegben meghatározott másodfokú ügyvédi munkadíj viselésére.

A perköltség vonatkozásában a teljesítési határidő a Pp. 217. §-ának (1) bekezdésén alapult.

D e b r e c e n, 2014. március 6.

Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta s.k. a tanács elnöke, Dr. Pribula László s.k. előadó bíró,
Dr. Bakó Pál s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő